

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาคืบความเป็นไปได้ในการแปรรูปข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน เพื่อยกระดับเป็นสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งชุมชน (OTOP) กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปอาหารและสมุนไพร บ้านหนองโน ตำบลหนองโน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จากการวิเคราะห์ทางด้านต่าง ๆ ได้ข้อสรุป ดังนี้

5.1.1 ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคข้าวแต๋น และข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน

1) การยอมรับต่อผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น

- ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของผู้บริโภค ผลพบว่าผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้มีความสนใจในผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น โดยเฉลี่ยแล้วมีอายุประมาณ 40 ปีขึ้นไป เหตุผลที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นนั้นเพราะว่ามีราคาถูก และใช้เป็นอาหารว่างที่ดี

- ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น จากการศึกษาจากผู้บริโภคจำนวน 50 คน พบว่าชนิดของข้าวแต๋นที่ผู้บริโภคเคยรับประทานมากที่สุดเป็นข้าวแต๋นน้ำแดงโม คิดเป็นร้อยละ 44 และรู้สึกอยากรับประทานในช่วงเวลาเดินทางหรือชมภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 50 เหตุผลในการรับประทานข้าวแต๋น คือ รสชาติอร่อย คิดเป็นร้อยละ 44 ความถี่ในการบริโภค ข้าวแต๋น ผู้บริโภคส่วนใหญ่บริโภค 1 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 60 ร้านค้าที่ผู้บริโภคนิยมซื้อข้าวแต๋นมากที่สุดที่ร้านค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 40 นอกจากนั้นร้อยละ 20 ซื้อที่ตลาดสด ร้านขายของฝาก/ที่ระลึก และซูเปอร์มาร์เก็ต

2) การยอมรับต่อผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน

- ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาลักษณะพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริโภคในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 50 คน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลแบ่งสัดส่วนที่เป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และเป็นเพศหญิงจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อายุของผู้บริโภคที่มีสัดส่วนมากใกล้เคียงกันมีอายุระหว่าง 26-35 ปี 18-25 ปี และ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26 22 และ 20 ตามลำดับ การศึกษาของผู้บริโภคอยู่ในระดับปริญญาตรี มาก

ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64 ผู้บริโภคเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้บริโภคที่ศึกษามีรายได้ระหว่าง 12,000 – 15,000 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34

- จากความคิดเห็นของผู้บริโภคทางโภชนาการ ร้อยละ 64 คิดว่าใบหม่อนมีประโยชน์ต่อร่างกาย คิดว่าใบหม่อนไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ร้อยละ 16 และไม่แน่ใจ ร้อยละ

20

- เมื่อทดสอบความชอบของผู้บริโภคหลังจากบริโภคข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนพบว่า ผู้บริโภคให้การยอมรับรสชาติ มากที่สุด คิดเป็น 4.86 ± 0.15 และผู้บริโภคให้การยอมรับสี น้อยที่สุด คิดเป็น 3.91 ± 0.19

- เมื่อผู้บริโภคได้บริโภคผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนแล้ว ผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้การยอมรับในผลิตภัณฑ์ฯ ร้อยละ 72 ผู้บริโภคส่วนใหญ่ร้อยละ 64 จะซื้อ โดยจะซื้อเพราะความแปลก ร้อยละ 34 ซื้อเพราะเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ และมีคุณค่าทางโภชนาการ ร้อยละ 22 และ 20 ตามลำดับ ผู้บริโภคสามารถบริโภคข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนเป็นอาหารว่างได้ในจำนวน น้อยกว่า 5 ชิ้น และ 5-8 ชิ้น (ตามขนาดที่ทดลองชิม) ร้อยละ 58 และ 36 ตามลำดับ โดยผู้บริโภคร้อยละ 72 เห็นว่าจำนวน 9 ชิ้น ราคา 25 บาท (ตามขนาดทดลอง) เป็นราคาที่เหมาะสม

5.1.2 พัดเนาสูตที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน

1) ผู้ทดสอบให้การยอมรับผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนในด้าน ลักษณะปรากฏ สี กลิ่น รสชาติ และความชอบรวม ในผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนที่เติมใบหม่อน 10 กรัม ต่อข้าวเหนียว 1 กิโลกรัม ในคะแนน 7.13 7.23 5.88 6.82 และ 6.77 ตามลำดับ

2) ศึกษาอัตราส่วนระหว่างข้าวแต๋นและน้ำใบหม่อน จากผลการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส พบว่า ผู้บริโภคให้การยอมรับข้าวแต๋นที่โรยหน้าด้วยน้ำใบหม่อน 3 กรัม มากที่สุด

3) การถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย พบว่าชาวบ้านมีความสนใจในผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนดีมาก

5.1.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน เป็นสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งชุมชน (OTOP) โดยการพิจารณาจากต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น หน้าใบหม่อน

ต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อนในหนึ่งหน่วยบริโภค มีราคา 2.51 บาท หรือประมาณ 2.50 บาท (9 ชิ้น หรือ 40 กรัม) จากต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน พบว่ามีราคาไม่แตกต่างกันกับผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ซึ่งมีต้นทุนการผลิตในหนึ่งหน่วยบริโภคที่ 2.40 บาท

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรเพิ่มขนาดและรูปแบบ ของผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน จากข้อเสนอแนะของผู้บริโภค โดยด้านขนาด ให้เพิ่มจากขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 นิ้ว ที่นำไปให้ผู้บริโภคทดสอบ และรูปแบบ เช่น เป็นแผ่นรูปหัวใจ รูปตุ๊กตา รูปการ์ตูน รูปสี่เหลี่ยม ฯลฯ

5.2.2 ควรศึกษาอายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นหน้าใบหม่อน

5.2.3 ควรมีศึกษาการนำแหล่งใยอาหารจากวัตถุดิบชนิดอื่นจากผักผลไม้ในผลิตภัณฑ์ ข้าวแต๋น เช่น ใยอาหารจากถั่วเหลือง ถั่วเขียว ฯลฯ

5.2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบชนิดของน้ำมัน และเวลาที่ใช้ทอดผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น หน้าใบหม่อน